

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยคุกคามสุขภาพ การเจ็บป่วยและบาดเจ็บที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการทำงานกลุ่มทำโครงการ กลุ่มตัวอย่างเป็นคนงานทำโครงการที่ทำงานในขั้นตอนการทำห้วร่วมและคุ่มร่วม ขั้นตอนการทำชี้ค้ำร่วมและชี้กลอนร่วม และขั้นตอนการขึ้นรูปโครงการ ที่ทำงานในตำบลแม่คืออำเภอคอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 226 คน คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรคำนวณของยามานะ (Yamane, 1973) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน .05 คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติที่กำหนด รวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนกันยายน ถึง เดือนตุลาคม พ.ศ. 2554

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสัมภาษณ์ปัจจัยคุกคามสุขภาพจากการทำงาน การเจ็บป่วยและบาดเจ็บที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการทำงาน ที่ดัดแปลงจากแบบสัมภาษณ์ปัจจัยคุกคามสุขภาพภาวะสุขภาพ การบาดเจ็บและเจ็บป่วยที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการทำงานของชวพรพรรณ จันทร์ประสิทธิ์ และคณะ(2553) ร่วมกับการทบทวนและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ 1) ข้อมูลส่วนบุคคลและการประกอบอาชีพ 2) ปัจจัยคุกคามสุขภาพจากการทำงานและ 3) การเจ็บป่วยและบาดเจ็บที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการสัมผัสปัจจัยคุกคามสุขภาพจากการทำงาน แบบสัมภาษณ์ดังกล่าวผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ .99 ทดสอบค่าความเชื่อมั่นกับคนงานกลุ่มทำโครงการหมู่ที่ 6 ตำบลแม่คือ อำเภอคอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นหมู่บ้านที่ไม่ถูกคัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 ราย ประเมินโดยใช้สัมประสิทธิ์คูเดอร์ - ริชาร์ดสัน 20 (Kuder-Richardson 20 [KR-20]) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์โดยรวมเท่ากับ 0.85 โดยค่าความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ในแต่ละด้านทั้งปัจจัยคุกคามสุขภาพจากการทำงานและการเจ็บป่วยที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการสัมผัสปัจจัยคุกคามสุขภาพจากการทำงาน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85

ผลการศึกษาในส่วนของการสัมผัสปัจจัยคุกคามสุขภาพจากสภาพแวดล้อมการทำงาน พบว่า ปัจจัยคุกคามสุขภาพที่สำคัญ คือ ปัจจัยคุกคามสุขภาพด้านกายศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างส่วน

ใหญ่มีการใช้มือหรือแขนทำงานซ้ำๆ (ร้อยละ 94.25) มีการนั่งกับพื้นตลอดระยะเวลาการทำงาน (ร้อยละ 89.38) มีการบิดเอี้ยวตัว ก้มตัวขณะทำงาน (ร้อยละ 82.30) รองลงมา คือ การสัมผัสปัจจัยคุกคามสุขภาพด้านเคมี ได้แก่ สัมผัสกับฝุ่นไม้ ร้อยละ 55.75 ส่วนการสัมผัสปัจจัยคุกคามด้านกายภาพ ได้แก่ สัมผัสเสียงดังรบกวนการได้ยิน (ร้อยละ 29.65) ทำงานในที่แสงสว่างไม่เพียงพอ (ร้อยละ 18.14) และการสัมผัสปัจจัยคุกคามสุขภาพด้านชีวภาพ ได้แก่ ที่ทำงานมีสัตว์มีพิษ ร้อยละ 21.68 ส่วนสภาพการทำงาน พบว่า ทำงานกับเครื่องจักรหรืออุปกรณ์ของมีคม (ร้อยละ 97.79) ทำงานกับวัตถุดิบในการผลิตที่มีความคม (ร้อยละ 85.84)

สำหรับการเจ็บป่วยและบาดเจ็บที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการสัมผัสปัจจัยคุกคามจากการทำงาน กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้อาการเจ็บป่วยจากการทำงานที่พบมากที่สุด ได้แก่ การเจ็บป่วยที่อาจเกี่ยวเนื่องจากการสัมผัสปัจจัยคุกคามสุขภาพด้านการยศาสตร์ คือ มีอาการปวดไหล่และแขน (ร้อยละ 76.52) ปวดกล้ามเนื้อหลัง (ร้อยละ 65.04) ปวดกล้ามเนื้อคอ (ร้อยละ 50.44) และปวดมือ ข้อมือและนิ้วมือ (ร้อยละ 48.15) รองลงมา คือ ความเจ็บป่วยที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการสัมผัสปัจจัยคุกคามสุขภาพด้านกายภาพ คือ มีอาการชาบริเวณปลายมือหรือปลายนิ้วมือ (ร้อยละ 53.98) กล้ามเนื้อตาล้าจากแสงสว่างไม่เพียงพอ (ร้อยละ 16.81) มีอาการหูอื้อ ได้ยินเสียงพูดคุยไม่ชัด (ร้อยละ 15.04) ส่วนการเจ็บป่วยที่อาจเกี่ยวเนื่องจากการสัมผัสปัจจัยคุกคามสุขภาพด้านเคมี คือ ผื่นคันตามผิวหนัง บริเวณมือ แขน ลำตัว (ร้อยละ 34.51) มีอาการน้ำมูกไหล ไอ จาม และแสบจมูก (ร้อยละ 21.68) และหอบหืดหายใจลำบาก (ร้อยละ 8.41) และการเจ็บป่วยที่อาจเกี่ยวเนื่องจากการสัมผัสปัจจัยคุกคามสุขภาพด้านชีวภาพ คือ สัตว์มีพิษกัดต่อย ร้อยละ 4.42 ทั้งยังพบกลุ่มตัวอย่างที่สัมผัสปัจจัยคุกคามสุขภาพจากการทำงานมีความเสี่ยงต่อการเจ็บป่วยและบาดเจ็บจากการทำงาน เช่น การสัมผัสเสียงดังมีความเสี่ยงต่อการเกิดอาการหูอื้อหรือได้ยินเสียงพูดคุยไม่ชัด 8.3 เท่า ($p = .000$) การทำงานในที่มิแสงสว่างไม่เพียงพอมีความเสี่ยงต่อการเกิดอาการกล้ามเนื้อตาล้า 4.7 เท่า ($p = .000$) การสัมผัสฝุ่นไม้มีความเสี่ยงต่อการเกิดอาการน้ำมูกไหล ไอ จาม แสบจมูก 2.7 เท่า ($p = .005$) และการยืนทำงานเป็นเวลานานๆ มีความเสี่ยงต่อการเกิดอาการปวดเข่า 3.2 เท่า ($p = .016$)

สำหรับการบาดเจ็บจากการทำงานในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา พบว่า กลุ่มตัวอย่างเคยได้รับบาดเจ็บจากการทำงานร้อยละ 23.45 การบาดเจ็บเกิดขึ้นในขั้นตอนการทำงานซึ่งซ้ำๆ และซึ่งกลอนร่วมมากที่สุด คือ ร้อยละ 55.40 การบาดเจ็บมีลักษณะเป็นแผลตื้น ร้อยละ 36.49 และแผลลึกร้อยละ 31.08 สาเหตุของการบาดเจ็บเกิดจาก วัตถุ สิ่งของ ตัด บาดหรือตีแมงอวัยวะ ร้อยละ 70.27 อวัยวะของร่างกายที่ได้รับบาดเจ็บ ได้แก่ นิ้วมือ ง่ามมือ ข้อมือ (ร้อยละ 67.57) สำหรับความรุนแรงของการบาดเจ็บ พบว่า บาดเจ็บเล็กน้อยโดยไม่ต้องหยุดงาน (ร้อยละ 68.92) ทั้งพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่

ทำงานกับเครื่องจักรที่ไม่มีเครื่องป้องกันมีความเสี่ยงต่อการบาดเจ็บที่อาจเกี่ยวเนื่องจากการทำงาน
6.3 เท่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = .000$)

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

จากการศึกษาครั้งนี้ สามารถนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญในการดำเนินการแก้ไข ป้องกันและควบคุมปัญหาสุขภาพที่อาจเกิดจากปัจจัยคุกคามสุขภาพและสภาพการทำงาน ตลอดจน การลดความเสี่ยงจากการทำงานในคนงานกลุ่มทำโครงการร่วม ในด้านต่างๆ ดังนี้

1. การให้บริการส่งเสริมสุขภาพตามบริบทการทำงานของกลุ่มตัวอย่างทั้งในระดับ บุคคลและกลุ่มคน ดำเนินกิจกรรมสนับสนุนให้คนงานมีความรู้ในการป้องกันการเกิดอาการ ผิดปกติของระบบโครงร่างกล้ามเนื้อ การปรับปรุงสภาพแวดล้อมการทำงาน เพื่อลดความเสี่ยงจาก สภาพการทำงานที่ไม่เหมาะสมตามหลักวิชาการและสอดคล้องกับบริบทการทำงาน

2. การศึกษาครั้งนี้สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันการ บาดเจ็บจากการทำงาน โดยการให้ความรู้แก่กลุ่มตัวอย่างในด้านการใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองที่ ถูกต้องตามหลักอาชีวอนามัย ประโยชน์ของการใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเอง เพื่อป้องกันการเจ็บป่วย และบาดเจ็บที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการทำงาน

3. การจัดบริการรักษาพยาบาลเบื้องต้นและให้บริการสุขภาพแก่คนงานที่มีอาการ เจ็บป่วยและบาดเจ็บที่อาจเกี่ยวเนื่องจากงาน รวมทั้งการปฐมพยาบาลและการส่งต่อคนงานที่ เจ็บป่วยในกรณีที่ต้องอาศัยการตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการและการตรวจวินิจฉัยโดยแพทย์

4. การจัดบริการฟื้นฟูสภาพ โดยการติดตามเยี่ยมผู้ที่มีอาการเจ็บป่วยและบาดเจ็บจาก การทำงาน เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการป้องกันภาวะแทรกซ้อน ลดขนาด ความรุนแรงของการเจ็บป่วย และบาดเจ็บที่เกี่ยวข้องเนื่องจากงาน รวมทั้งการวางแผนดำเนินงานเพื่อฟื้นฟูสภาพของกลุ่มตัวอย่าง ภายหลังจากการเจ็บป่วยและบาดเจ็บจากการทำงาน

5. การศึกษาครั้งนี้สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อหาแนวทางในการร่วมแก้ปัญหาลด ความเสี่ยงจากการเจ็บป่วยและบาดเจ็บที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการทำงานร่วมกัน โดยประสานงานกับทีม สุขภาพ อาทิ เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบล คนงานกลุ่มทำโครงการร่วม และผู้ที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะในการทำการศึกษา ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยด้านการยศาสตร์ โดยใช้วิธีการประเมินปัจจัยด้านการยศาสตร์และกลุ่มอาการในระบบโครงร่างกล้ามเนื้อ ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้เกิดความชัดเจนในความสัมพันธ์เชิงทฤษฎี ระหว่างปัจจัยด้านการยศาสตร์ที่ทำให้เกิดอาการเจ็บป่วยในระบบโครงร่างกล้ามเนื้อ เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาที่ตรงตามสาเหตุที่ทำให้เกิดอาการเจ็บป่วย
2. ควรมีการศึกษาแบบไปข้างหน้า (prospective study) เพื่อเป็นการเฝ้าระวังปัจจัยคุกคามสุขภาพจากการทำงานและติดตามอาการหรือความเจ็บป่วยที่อาจเกี่ยวเนื่องจากการสัมผัสปัจจัยคุกคามสุขภาพจากการทำงาน